

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXIV. Bononien. separationis bonorum. An donata filio primogenito cum perpetuo onere primogenituræ, imputentur in ejus legitimam; Et de materia imputationis; an scilicet, & quid imputetur; Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

congesti per *Surd. deci. f. 245. Salgad. in labirint. par. 2. cap. 21. numer. 53. & sequen. Rora in de f. 35. post Merlin. de pignor. & sepius*, unde propterea dici poterat, quod promissio facta per patrem de solvendo debita cum sit sequuta solutione, potius ipsius patris, quam filii debitum contineret, dum nullum, & nihil equiparantur.

Quoerō ad alteram difficultatem coactæ solutionis de mandato Principis, seu ejus, qui Principis vices gerebat, ob stare videbantur, quæ habemus de solvente alteri quam vero creditori de mandato superioris, vel Judicis, ut ibi dicitur juxta deducta per *Afflic. dec. 150. Franch. decif. 107. Menoch. de arbitrar. casu 137. Carol. de Grass. de except. capitulo 25. cum aliis sub titulo de credito disc. 58.*

Dicebam tamen posse dupliciter responderi; Primum quod ad dictum effectum requiritur præceptum formale cum comminatione pœnæ, vel damni, adeo ut ad sit, vel coactio actualis, vel saltem imminens ut per *Bart. de tyrannide num. 15. Ruin. conf. 22. num. 4. lib. 5. & 127. num. 12. lib. 1. ceteri collecti per Grass. & alios ubi supra*, & non semel in dicta sua materiâ sub tit. de credito præsertim dicto disc. 58.

In præsentem autem nullam aderat præceptum pœnale, nullaque comminatio; Licet enim ex parte heredum supponeretur quod pater ex ista causa fuisset carceratus; Nihilominus de facili id removebatur in facto, in quo justificabatur quod circa ea tempora, sequuta quidem fuisset dicta carceratio, sed ex alia causa, atque revera aliud non præcesserat, nisi dicti Cardinalis viri nimium timorata conscientia rogatus, ac lationes, quos actus admittebam, juxta sensum decisionis, importare speciem præcepti ex dicto axioma, quod Principum preces præcepta important, ad effectum, ut non diceretur solutio omnino spontanea, & ultronea, præferens animum donandi; Non autem ad præsentem effectum, ut solvendo indebitum eis, qui iuridice nil consequi debebant, à proprio debito liberaretur, cum ad hunc effectum requiratur coactio præcisa; Ad quod propositum bene conferunt deducta per *Decium confil. 507. de solutionibus factis per Augustinum Chisium Duci Valentino, de eo quod debebatur Principi Plumbini pro appaltu venæ ferri de tempore quo Valentinus Statum Plumbini occupabat.*

Secundò in idem copulativè requiritur, quod adversus pœnale præceptum replicetur, ac deducantur exceptiones, quæ ex parte ipsius creditoris deduci possent, faciendo totum posse, & sic totum id quod salva sua salute, ac honestate facere poterat, vel saltem id denunciando ei, de cujus præjudicio agitur, quando id commodè sequi potest, ut in præsentem, aliàs dicitur spontè solvere, atque liberationem non assequitur *Bald. in l. falsus num. 35. & sequen. Cod. de furtis, & ceteri apud Decium, Menoch. Afflic. Franch. & alios ubi supra, & dicto disc. 58. de credito.*

Responsiones in puncto juris videbantur solidæ, & aptæ ad evacuandas difficultates; Verùm adhuc supererat timor in facto, ex defectu applicationis, quoniam supponebatur quod per extrajudiciales novitias de facili in judicio justificari posset ut omnia præmissa per dictum Cardinalem gesta essent, non ad instantiam creditorum, sed ipsiusmet Caroli, qui forte non advertendo ad hoc præjudicium imputationis in legitimam, ita credidit liberari à creditorum molestitis, quas pati non poterat judicialiter, sed patiebatur ratione convenientiæ; Hoc enim posito, quamvis isti actus importarent ut nunc, attamen in præjudicium ipsius Caroli ratificantis; nil in *Card. de Luca P. III. de Legit.*

teresse videbatur, an operarentur ut nunc, vel ut tunc, cum hujusmodi inspectio solum cadat ad effectum juris interim quæsitæ tertio dum solvens debitum de mandato, & voluntate sui creditoris, rectè solvere dicitur, cum ad tertium non pertineat, sed ad ipsum mandantem seu consentientem, an debitum sit verum, n. enè; Et ex ista facti circumstantia, concludebam quod casus haberet graves difficultates, potiusque timeri deberet succumbentia, quam sperari victoria; Potissimè dum non agebatur de puncto novo, sed de causa jam supra; Ideoque concludebam, stante alia causa pendente super imputatione feudi, ut supersedendum esset in hujusmodi prosecutione, atque in ea capiendum esset consilium ab exitu, seu progressu dictæ alterius causæ, cui voto ceteri adhaeserunt, dictaque controversia finem habuit per concordiam enunciata *dicto disc. 19. de feud.*

BONONIEN.

SEPARATIONIS BONORVM

P R O

CREDITORIBUS PAULI DONDINI

C U M

FRATRIBUS DONDINIS.

Casus vario decisus per Rotam.

An donata filio primogenito cum perpetuo onere primogenituræ, imputentur in ejus legitimam; Et de materia imputationis, an scilicet, & quid imputetur; Et præsertim an imputari debeant dotes matris prædefunctæ in legitimam nepotis.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 **R**esolutiones cause.
- 3 **D**e questione an donatio facta filio imputetur in legitimam.
- 4 **D**atur iheroica, seu distinctio generalis.
- 5 **Q**uid de fundo novo per patrem acquisito pro filio.
- 6 **D**e distinctione inter donationem perfectam inter vivos, & imperfectam.
- 7 **Q**uod sit quasi facti, & voluntatis, & quomodo decidenda.
- 8 **I**nequalitas inter filios est argumentum imputationis.
- 9 **Q**uod donatio contemplatione matrimonii tanquam causativa imputetur.
- 10 **A**n ista donatio sit cognita in jure communi, & an sit necessaria.
- 11 **D**e ejusdem donationis resolutione soluto matrimonio.
- 12 **Q**uando propriè procedat questio imputationis donationis.
- 13 **D**onatio cum onere fideicommissi, vel primogenituræ non imputatur, & de ratione.
- 14 **P**rimogenitura, & majoratus exemplificantur cum beneficiis.
- 15 **D**e alia ratione conclusionis, de qua num. 13.
- 16 **E**xpensum pro titulo, vel dignitate non imputatur.
- 17 **D**e decisionibus super imputatione pretii Clericatus Camera.
- 18 **D**e imputatione feudi novi, de qua num. 5.

M.

19 D.

De LUCA
de
flamentis
et
c.

- ¹ 9 De circumstantiis facti, ex quibus desumatur voluntas imputationis.
- 20 Habens pro se regulam dicitur habere intentionem fundatam.
- 21 Advertitur quomodo deferendum sit decisionibus.
- 22 De alio casu controverso, & an in legitimam debitam nepotibus ex filia prae defuncta, imputetur dos eorum matri data.

DISC. XXIV.

PRæsupposita facti serie, de qua in hac eadem causa sub tit. fideicom. disc. 191. Quatenus pertinet ad hunc punctum ibi remissivè insinuatum; An scilicet donatio scutorum triginta millium facta per patrem Paulo filio primogenito, cum onere perpetuæ primogenituræ, juxta linearum ordinem in universa ipsius donatoris descendencia masculina, & cum aliis legibus ad rem non facientibus, imputanda esset in ejusdem Pauli primi donatarii legitimam; Introducta causa in Rota, variæ prodierunt resolutiones, quoniam sub diebus 28 Junii 1658. & 18 Junii 1660. coram Melno, & 5 Julii 1662. & ... Junii 1665. coram Verospio, pro imputatione responsum fuit; Postmodum verò coram Calataju, recedendo à decisio pro non imputatione responsum est sub diebus 25 Maii 1668. & 18 Martii 1669. idemque dictum in alia instantia 5 Decembris. 1670. coram Priolo, atque in tertia instantia 15 Junii 1671. coram Viscomite, ad cuius normam expedita tertia sententia, neque parte victa acquiescente, adita fuit Signatura, quæ commisit in devolutivo causam restitutionis in integrum, non impedita executione, cum solita clausula sine præjudicio trium conformium.

In his autem disputationibus; Scribentes hinc inde tractabant istam causam cum terminis quaestionis generalis, quæ per DD. indefinitè disputatur in donatione explicita, vel implicita, quam pater filio faciat, an, & quando imputanda sit necnè; Et quam quaestionem à me pluries, ac pluries modò pro imputatione, & modò pro ejus exclusione tractatam, ad instar ferè omnium aliarum quaestionum forensiam, potius facti, quam juris esse expertus sum, ac dicere consuevi; Quidquid etenim Scribentes variant, nimiumque se involvant, ut patet ex collectis per Merlin. de legib. lib. 2. tit. 2. quaest. 29. Cypyc. Latr. consult. 25. Gregor. & Add. decis. 568. & aliis cumulatim in hujus causæ decisionibus, ac etiam Faventina successiois 1 Aprilis 1666 27. Aprilis 1667. & 7 Maii 1668. coram Otalora, in qua causa etiam Rota variavit, modò pro imputatione, & modò pro non imputatione respondendo.

Juris theoria generalis, seu in abstracto, videtur hodie plana; Siquidem. Aut agitur de eo, quod filius obtinet à patre ex ultima voluntate, vel ex simplici assignatione, seu donatione expectante perfectionem, ac validitatem à morte, ad eò ut in vita dominium non sit abdicatum à patre, minusque validè, ac perfectè translatum in filium, penes quem bona de facto fuerint jure peculii profectivi; Et tunc quia filius obtinere dicitur ex bonis, ac substantia, seu hereditate patris morientis, rectè intrat imputatio,

Aut e converso, validè, ac perfectè obtinuit in vita, ad eò ut sequuta abdicatio bonorum à dominio, ac patrimonio patris, cum translatione in filium, ea penes istum effecta sint de peculio adventitio, vel profectivo improprio, & secus, cum tunc non dicatur obtinere de substantia, vel hære-

ditate patris morientis, ut ità distinguendo patet allegatis.

Atque in idem coincidit quaestio, super iis, quæ ex patris implicita donatione, vel acquisitione in filium obveniant, ut potissimè contingit in feudis, quæ titulo oneroso in forma juris Francorum pro filio primogenito à patre acquirantur ex deductis per Cypyc. Latr. dicta consult. 25. Rovit. pragm. 25. de feud. à num. 17. ad 62. & habetur pluries in sua materia sub tit. de feud. præsertim disc. 12. & 19. & in ibidem inserta controversa. Boscoli.

Utraque tamen regula, utpotè fundata in sola juris præsumptione, fallit ex diversæ voluntatis præfatione, vel fortiori præsumptione; Cum ea tamen differentia, inter dispositionem per ultimam voluntatem, seu aliàs per actum inter vivos, qui à morte perfectionem recipiat; Et alteram per actum inter vivos ab instanti perfectum, & irrevocabilem, ut in primo casu sufficit, quod imputandi voluntas accedat quodcumque, etiam ex intervallo, atque post factam dispositionem, cum hærentiam, ac perfectionem recipiat à morte, idemque sufficit, ut ante istius casum id in animo pater habuerit; Secus autem in altero, ex regula text. in l. perfecta Cod. de donat. qua sub mod. ut jus perfectè quaesitum donatario, tolli, vel immutari non possit ex subsequenti voluntate donatoris, Merlin. d. quaest. 29. num. 45. Gregor. & Add. dicta decis. 568. num. 3. Nisi casus esset ambiguus, & capax declarationis, unde propterea intraret recepta conclusio, de qua sæpius in sua materia sub tit. de donationibus, & aliis, ut quamvis donatori prohibito sit clara donationem perfectam inter vivos revocare, vel restringere, seu alias declarare, adhuc tamen in casu ambiguo ejus verisimili, & non affectatæ declarationi deferendum sit.

Igitur in ista materia nulla superest quaestio juris, sed tota est facti, ac probationis dictæ voluntatis. Et consequenter, certa, & determinata regula, seu theoria generalis desuper tradi non potest, sed juxta regularem naturam conjecturalium, seu ambiguarum voluntatis, decisio pendet ex facti qualitate, ac singulorum casuum circumstantiis, ex quibus, aliquid conjecturæ, in uno casu sufficiunt, in altero autem eadem, ac longè majores sunt insufficientes, quia sic unius, vel alterius qualitas exigit; Unde propterea (ut alibi frequenter advertitur, atque pro adeò damnable abusus extirpatione semper repetere oportet), resultant quotidiana æquivoca eorum, qui doctrinas, ac decisiones, unum casum percipientes, cuicumque generaliter applicare volunt; Non enim ex eo quod aliqua conjecturæ, vel circumstantiæ in uno casu hanc voluntatem probaverint, exinde resultat, ut in quocumque alio admittendæ sint, vel eò contra.

Inter conjecturas autem, adminicula pro imputatione, duobus potissimum deferri solet, ac debet; Primò nempe, ubi donatio est talis; quod nisi locus esset imputationi, magna inæqualitas inter filios resularet, juxta doctrinam Bald. in l. illud Cod. de collat. Anchar. conf. 365. num. 9. cum aliis per Merlin. d. l. 2. quaest. 19. num. 50. & seq. ac pluries firmavit Rota præsertim in celebri Bonon. clericus decis. 660. & 679. part. 4. recen. tom. 3. decis. 54. & 51. par. 5. & in hujus causæ primis decisionibus, dum in facto id verificabatur.

Et secundò, ubi ageretur de donatione, non pura, & ex mera liberalitate, sed causativa, puta contemplatione certi, ac determinati matrimonii, quæ quod ista dicatur potius necessaria, quam voluntaria, ex plenè deductis per Cuvell. de donat. contempl.

templ. matr. par. 2. discurs. spec. s. numer. 1. & seq. ubi confutat tenentes contrarium, quos colligit Andree. controu. 380. num. 2. & 6. ut ille. intelligendi veniant ubi agatur de donatione generica con-

templatione matrimonii incerti, & indeterminati, cum tunc videatur potius donatio voluntaria, & putari, juxta receptam distinctionem pluries insinuatam in sua materia sub tit. de donat. & sequitur Merlin. dicta quæst. 29. num. 39. cum aliis in dicta Faventina 27. Aprilis 1667. coram Oratore. Quamvis enim ista donatio non videatur juri communi cognita, atque clarum sit aliquorum æ-

quiuocum, ad hanc speciem applicare ea, quæ in jure statuta habentur de donatione propter nuptias, quæ in patre necessaria est, cum ea verè, ac proprie sit illa, quæ fit mulieri pro cautela dotis, atque in ejus æquivalentia ob prohibitos dotum fidei jussores, atquò ut pater nihil donare dicatur, cum id habeat dotem in æquivalenti, quæ ob incapacitatem filii in potestate habendi propriam, ipsæ acquiratur; Sive ad summum ubi patiatur dotem filio solvi, redoleat quamdam speciem fidei jussionis, vel æsecurationis, ut pluries advertitur sub tit. de dot.; Atamen ex communi recepto usu, ad esse videtur quædam necessitas moralis, vel congruentia, deducta ab eadem ratione, ob quam lex obligat patrem, quamvis invitum, ad dandum dotem filio pro matrimonio carnali, vel spirituali, cum cogi non debeat expectare tempus mortis, ut legitimam assequatur, atque inde viduitatem pati, sic à pari; Et ob quam rationem idem receptum est in altera donatione facienda filio volenti ad sacros ordines promoveri ad titulum patrimonii.

Unde propterea nimiam probabilitatem habere videtur opinio, de qua sub tit. de donat. disc. 8. & seq. super hujusmodi donationis resolutione, cessante causa ob dissolutionem matrimonii ipso donatore superflite, ad eò ut magnus rigor leguleius videatur ille adhibitus in easu, de quo agitur d. disc. 8. de donat. & insinuat in fr. à disc. 29. denegandi scilicet resolutionem donat. onis, ac ulterius discernendi filiis ex eo matrimonio superflitibus donationem obtinentibus, aliam legitimam in bonis avi donatoris contra omnem verisimilem voluntatem.

Verùm hæc omnia, & alia, quæ in facto hinc inde deducebantur, atque in dictis decisionibus pro utraque parte ponderantur, pro una, vel altera voluntate desumenda, extranea videbantur à casu controversiæ, quodque potius evagationem continerent, cum ea, verè, & proprie procedant retentis terminis donationis factæ ipsi filio, in cujus patrimonio remanerent, tam bona donata, quam legitima cum fratrum in æqualitate, in quibus terminis omnia præmissa procedunt. Id autem in hic facti specie non verificabatur, quoniam agebatur de donatione facta cum vinculo perpetuæ primogeniti ad favorem univèrsæ descendentiæ ipsius donatoris cum linearum ordine, seu prærogativa, unde propterea dici non poterat donatio facta ipsi filio primogenito, sed univèrsæ descendentiæ juxta doctrinam Bart. in l. unum ex familia §. Sed si fundum ff. de legat. 2. ubi Cuman. Camilla §. & alii apud Molin. de primogen. lib. 1. cap. 4. num. 32. & 33. & cap. 11. per tot. cum aliis, de quibus sub tit. de fideicom. disc. 57. Atque Paulus utpotè filius primogenitus demonstratus fuit, tanquam primus in ordine; ob prærogativam naturæ, juxta eam demonstrationem, quæ exemplificari solet in Adam pro universo genere humano, atque in pro-

Card. de Luca P. III. de Legit.

posito primi donatarii advertitur eodem tit. de fideicom. disc. 55. & in sua materia sub titulo de donationibus, ac alibi.

Atque ut patet ex pluries deductis eodem tit. de fideicom. ad materiam primogenitorum, & majoratum, ac etiam sub tit. de feudis, occasione agendi de feudis individuis ad formam juris Francorum; Erectio, ac respectivè possessio hujusmodi majoratum, ac primogenitorum exemplificari solet cum beneficiis ecclesiasticis, & commendis, vel è converso, ut habetur etiam sub tit. de jure patronatus, & alibi; Ideoque si pater pro ejus filiis, ac descendentibus erigat beneficium, vel commendam cum utroque jure patronatus activo, & passivo cum ordine primogenituræ, juxta casus, de quibus pluries sub tit. de fideicom. & sub tit. de jure patronatus, tunc prorsus vanum esset dicere, ut filius primogenitus, cui natura concessit, ut esset primus in frui-tione, teneretur id imputare in propriam legitimam.

Eo etiam inconvenienti ponderato, quod ita naturæ prærogativa, seu beneficium retorqueretur in odium, ac præjudicium, quoniam dari posset casus, ut filius primogenitus, ad breve tempus post patrem decedens, nullamque vel fatis modicam obtinens utilitatem, remaneret legitima destitutus, ac etiam eogeretur illam accipere in usufructu, ideoque effectus inferioris conditionis aliis fratribus, illam obtinentibus in proprietate.

Et ulterius intrat consideratio pluries sub tit. de feudis, occasione agendi, an expensum per patrem in acquisitione tituli, seu dignitatis super feudo novo, debeat à primogenito feudi successore communicari secundo generis; Probabilior etenim reputatur negativa ex ea ratione, quod ille honor habet admixtum onus majoris sumptus, seu splendoris, in quo ille, qui facit figuram primogeniti, & Capituli domus, se sustentare debet, ideoque congruum est, ut pinguis provideatur.

Neque præmissis obstare dicebam dictas autoritates, & præsertim Rotæ decisiones in d. Bonnon. pretii clericatus, quoniam procedunt cum supposito quod bona pleno jure acquirantur filio, atque in ejus patrimonio remaneant ad ejus liberam dispositionem, etiam in proprietate, quando cessata prælatura, cessat onus, ut advertitur sub tit. de Regal. disc. 150.

Majorem autem difficultatem inferre in hoc proposito videbantur ea, quæ habentur sub tit. de feudis pluries præsertim disc. 19. super obligatione primogeniti succedentis in feudo novo, quod ad formam juris Francorum per patrem acquiritum sit ex causa onerosa, ut illud, vel ejus pretium imputare teneatur in legitimam, seu conferre cum fratribus secundogenitis (quamvis ista consideratio non fieret per Scribentes pro imputatione, neque in decisionibus illam firmantibus); Verùm facilis videbatur solutio; Tum quia Feudistæ procedunt cum præsupposito, quod pretium non censetur donatum, sed jure peculii profectum remaneat in patrimonio allodiali patris; Tum etiam quia ea feuda sunt hæreditaria mixta talis naturæ, quod feudi successor habere tenetur qualitatem hæreditariam, non solum primi acquirentis, sed etiam ultimo morientis, qui illud alienare potest cum assensu domini, qui non solet denegari habenti successorrem, ac etiam si contrahit debita, quamvis sine assensu, successor ad illa tenetur, quinimò etiam ex voluntaria dispositione gravari potest usque ad integrum feudi valorem, ideoque illud, vel pretium esse dicitur in ejus patrimonio, liberaque dispositio-

M 2 ne,

De LUCA
de
flamentis
et cat.
VI
S

ne, eodem modo, quo bona libera donata.

Et nihilominus in hac facti specie, ubi etiam procedendum esset cum dictis terminis generalibus donationis; Adhuc præponderantia videbantur argumenta, quæ imputandi voluntatem excluderent, præsertim quod in ultimo testamento, pater aequè instituit omnibus filiis, etiam ipso primogenito donatario, aliud fideicommissum ordinavit, atque alienationem prohibuit, præterquam quoad legitimam, quam eis indefinitè salvam esse voluit; Et converso autem argumenta contraria erant vaga, & æquivoca; Et tamen dicebam sufficere, ut eis invicem conquisitis, firma remaneret regula pro imputatione in actibus inter vivos ab initio validis, ac perfectis; Quinimod etiam si argumenta pro aliqua parte urgentia essent in aliquo minora, adhuc tamen ex frequenter insinuata propositione, quod habenti jam intentionem fundatam in regula juris, vel in alia probatione, sufficit offuscare, ac dubiam reddere probationem alterius innitenti limitationi, quæ indiget probatione perfecta, quam propterea sufficit impedire nã nascatur; Idcirco pro exclusione respondendum erat; Ideoque resolutiones probabiliores visæ sunt.

Atque hinc monendi sumus quàm cautè procedendum sit in deferendo decisionibus, quæ impressæ in aliquo volumine reperiantur, indagando scilicet illius causæ finalem exitum, cum sapiùs revocata, vel declarata sint in aliis, & consequenter remanet doctrina non tuta.

De hac autem imputationis materia, nimium frequens est agendi occasio, sed ferè omnia coincidunt in idem; Præsertim verò in una *Tudertina*, in qua per Arbitrum, virum quidem nobilem, ac probum, sed juris non expertum, pro veritate meum votum expetitum fuit; Cum etenim Joannes Favarellos de Massa duas habens filias viventes jam dotatas, unum autem nepotem ex altera filia prædefuncta etiam dotata, & duos alios nepotes, nempe Franciscum, & Justinam, ex altera filia, pariter prædefuncta, & dotata; In testamento instituit dictas filias viventes, dictosque nepotes masculos, præterita Justinam, atque casus dedisset prædecessum Francisci, idcirco condidit codicillos in quibus reliquit quoddam prædium Justinæ; Verùm ista non acquiescente, sed præterente portionem ab intestato ob testamenti nullitatem ex ejus præteritione resultantem; Hinc proinde, de tribus consultus fui; Primò nempe super invaliditate testamenti; Secundò, quatenus dictæ Justinæ sola legitima debita esset, an in eam imputari deberet legatum; Et terriò, an deberet imputari dos data ejus matri.

Ad primum respondi, quod ob clausulam codicillarem, ac aliam *omni modo meliori* planum hodie videtur, ut nullitas quæ resultat à præteritione filiorum scienter facta, aliud non operetur, nisi cessatorem tituli directi, ac inductionem tituli obliqui codicillorum, vel fideicommissi, unde propterea idem resultat effectus bursalis, (licet secus sit quoad alios effectus honorificos, & præminentiales) ut non nisi legitima filio præterito debeatur, cum trebellianica competat solum in casu fideicommissi conditionalis, quando, & non aliàs intrat duplex detractio, ut alibi *hoc tit.* & sub altero *de testamen.* advertitur.

Ad secundum dixi, quod pariter de plano pro imputatione respondendum erat, ubi de diversa testatoris voluntate non constaret ex certa regula superius, ac pluries insinuata, ut quidquid per ultimam voluntatem obtineretur, imputandum sit, ad *tex. in l. omni modo Cod. de inoff. testam.* cum con-

cordan. *apud Bich. decis. 168. num. 2. & passim.*

Ad tertium dixi, quod decisio pendebat ab ea facti circumstantia, an dicta Justinam haberet necnè in manibus dotem datam ejus matri, in toto, vel in parte; Si enim non haberet, agi non poterat de imputatione, ut advertitur *in S. Severina disc. 8.* Si verò habebat, tunc dixi, ut locus esset imputationi, dum ex dotalium tabularum tenore constabat, quod dos remanebat in suis regularibus terminis profectiæ, neque aderat ea explicita, vel implicita donatio, quæ illam convertat in adventitiam, juxta distinctiones, de quibus *sub tit. de dote disc. 154.*

Ità etenim intrare dicebam clarum dilemma; Aut matrimonium solutum erat per mortem viri, deindeque sequuta esset mors mulieris viduæ; Et tunc intraret dispositio *d. l. dos à patre Cod. de jure dot.* ut dos reversa esset ad patrem, atque cum ejus patrimonio consolidata, quamvis ex matrimonio filii superfuissent, ut cæteris relatis firmatur *per Rot. decis. 290 num. 9. par. 10. recen. & habetur dist. tit. de dote disc. 154.*

Aut verò matrimonium solutum erat per mortem mulieris superstitibus viro, & filiis; Et tunc licet non intraret dispositio *d. l. dos à patre*, ob eam consuetudinem, quæ dicitur *Martini*; Attamen quia filii in vim dictæ consuetudinis obtinere dicebantur directè ab avo ex ejus substantia, hinc proinde eam in legitimam imputare tenentur, juxta magis communem, & receptam opinionem, de qua aliis antiquioribus relatis *apud Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quest. 13. de Marin. resol. 251. numer. 1. lib. 1. Rot. apud Merlin. decis. 433. num. 7. & seqq.* & in dicta sua materia *sub tit. de dote præsertim disc. 34.*

In caleulando verò legitimam dixi, quod omnes dotes date filiabus erant ponendæ in massa, si data non essent, ut in specie firmatur *per Rot. decis. 57. & 136 par. 11. recen. & alibi pluries advertitur.*

MEDIOLANEN. RELEVATIONIS

PRO
HÆREDIBUS JOAN. BAPTISTÆ
DE ASTE
CVM
COMITIBUS SORBELLONIS.

Discursus instructivus.

An legitima, aliæque detractioes amittantur, vel inutiles reddantur ob inventarii omissionem, vel non legitimam confessionem; Et quatenus competant, an, & quando præsumantur consumptæ, cuius incumbat onus probandi consumptionis affirmativam, vel negativam; Et de concursu plurium alienationum, quæ prius in causam detractioem referendæ sunt, cum aliis ad hanc materiam.

SUMMARIUM.

Quod ista detractioem materia in Curia frequens, & de ratione facti series.